

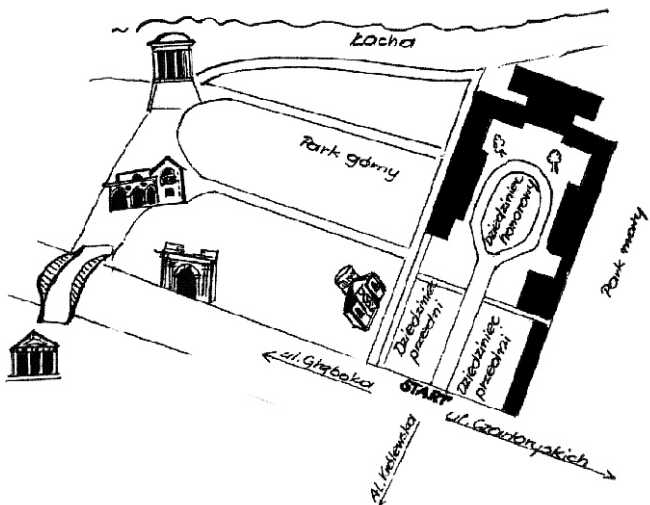
„Czartoryscy kamieniem milowym kultury Puław”

QUEST - WYPRAWA ODKRYWCÓW

Tematyka: Wyprawa przybliży Wam historię i zabytki osady pałacowo-parkowej w Puławach. Podczas wędrówki będziecie poszukiwać kolejnych liter hasła, które należy rozwiązać. W zamian za poprawne rozwiązanie zadania gwarantowany udział w losowaniu atrakcyjnych nagród.

Start przy wejściu na teren osady pałacowej, skrzyżowanie ul. Głębokiej, Al. Królewskiej i ul. Czartoryskich.

Czas przejścia: ok. 1 godz.

Drogi Puławiaku, czy turysto miły, jeśli już znalazłeś w sobie dosyć siły by na start Questu przybyć, nie czekaj ni chwili.

Pójdź drogą co tekst wiersza wyznacza i na końcu wędrowca nagrodą uracza.

Mijając most nad suchymi fosami, wkrocz na Przedni Dziedziniec pałac mając przed oczami. Z lewej strony tablice, warto przy nich stanąć, o historii, zabytkach parę słów jest na nich.

Na tablicy „Puławy miejski szlak turystyczny” pod numerem 14 jest _ _ _ _ _ .

Dla córki swej Marii księżna Izabela go wybudowała, lecz ta rzadko w nim mieszkała. Dziś Instytut Pszczelnictwa godnie go zajmuje. Niech się uda tam ten, kto o pszczołach wiedzy potrzebuje. Pod numerem 9 znajdują się _ _ _ _ ,

w których latem chłód przyjemny.

Idź teraz w stronę bramy głównej, z lewej strony kamień olbrzymi, a na nim tablica Instytut IUNG uświetniająca, co teren ten posiada i pałacem od wielu lat włada. Na tablicy z pierwszego słowa weź literę piątą i w hasło wpisz pod 14 numerem.

Spójrz za kamień dalej, a ujrzysz budowlę z czerwonej cegły a zwieńczoną drewnem. To Wieża _ _ _ _ _ , co wodę czystą ze wzgórz włostowickich, drewnianymi rurami do pałacu dostarczała.

Idźmy dalej, aby bramę już przekroczyć, wejść na Dziedziniec Honorowy, i pięknym jego widoku się zauroczyć. Widok drzew pięknych a zabytkowych może Cię zaskoczyć. Na środku sadzawka ze złotymi rybkami, a wśród drzew ptaki raczą nas trelami.

Na wprost Pałac - Lubomirskich pamiętający, w XVII wieku pierwszy zamek tu wznoszących, rękoma holenderskiego architekta Tylmanem z Gameren zwanego. A potem przez wieki, przez kolejnych właścicieli rozbudowanego.

Tu Sieniawscy, Czartoryscy swe gusta ujawniali i zgodnie z panującą modą pałac przebudowywali. Wygląd zaś dzisiejszy jest wynikiem artystycznego prądu, który panował za rosyjskich rządów, czasów, gdy Puławy Nową Aleksandrią zwano, pałac na potrzeby szkół wykorzystywano.

Dziedziniec można obejść wkoło. Ty skreć w prawo, krocź wesoło. Tam, gdzie trzecie drzwi brązowe, szukaj na budynku tablicy pamiątkowej, co ciekawą upamiętnia białogłową. Krystyna Krahełska się nazywała, do pomnika Syrenki w W-wie przed wojną pozowała. Była zdolną poetką, w czasie II Wojny tu mieszkała i Hymn warszawskiego powstania „hej chłopcy, bagnet na broń _ _ _ _ droga, daleka przed nami” napisała.

Wróć na ścieżkę do pałacu, a na wprost rośnie drzewo, co ma czerwone jadalne owoce, ich smak w nalewce niejednemu pokazał swe moce. _ _ _ _ _ _ _ _ _ Lge. zwane jest uczenie.

Zjedz jego owoc – będzie nowe doświadczenie. Skrećając w lewą stronę, ku drzwiom pałacu skieruj kroki swoje, a tablicę Tadeusza _ _ _ _ _ _

co tu bywał ujrzysz z prawej strony. Z lewej strony drzwi zaś tablicę pamięci Ludwika Waryńskiego, Wielkiego _ _ _ _ _ i _ _ _ _ _

Institutu Puławskiego. A teraz wejdź do Pałacu, przez sień przechodząc prosto Muzeum Czartoryskich gościnnie Cię powita. Atmosfera tam znakomita. Hasło „Quest” z zakupu biletu Cię zwolni, nie bądź więc w działaniu powolny. Już w pierwszej gablocie „Widok Pałacu Księżąt Czartoryskich” sercu Izabeli i Adama bliski. Obok klucze stare, a tym ze skrzydłami drzwi muzeum pierwszego w Polsce księżna otwierała, które Świątynią _ _ _ _ _ nazwała.

Po lewej stronie drzewo genealogiczne
rodu Czartoryskich masz w okazałości.
Zwieńcza je herb rodowy, Pogonią z dawna zwany,
w nim rycerz na koniu malowany.

„Bądź, _□ bądź” zawołanie to rodowe,
8

niech każdemu z Was trwale wejdzie w głowę.

__□____□ Czartoryski był nestorem rodu,
3 6

jego prawnuczka Izabela za mąż za kuzyna Adama
została wydana za młodu.

Licznego potomstwa doczekali,
co współczesne czasy swą obecnością chwali.

Kiedy wyjdiesz z pałaca
swe kroki w prawą skieruj stronę,
miej sadzawkę po lewej, z prawej oficynę,
zwróć uwagę na drzewa,
dobrą trzymaj minę.

Przy końcu oficyny czujnie skup uwagę.
Szukaj tablicy Franciszka Książczyna

Poety __□_____, twórczością
17

i sercem dworowi książąt oddanego.

A wiedz, że na puławskim dworze
twórców wielu było,
Puławy wierszami swoimi sławiło.
Teatralne występy i żywe obrazy
zachwycały w Puławach niejednym razy.
Ku bramie po prawej skieruj kroki swoje,
a park angielski otworzy przed Tobą swe podwoje.
Minąwszy bramę ścieżkę wybierz w prawo
i do pierwszej rozstają podążaj żwawo.

Tu dla odmiany wybierz lewą stronę
i zwirową aleją niech poprowadzą Cię nogi Twoje.
Idź nią do końca,
a Twym oczom ukaże się budowla w remoncie będąca.
Wzorem Świątyni Westy w Tivoli wzniesiona została,
dla pomieszczenia pamiątek księżna zbudować ją kazała.
W niej pamiątki narodowe zbierała Izabela.
Pamiętaj, że także to dzieło jest Aignera.
Tarcze, miecze, hetmańskie buławy,
głosiły tu historię polskiej chwały i sławy.

Nim pójdziesz dalej w dół popatrz z wysokości,
onegdaj było tu koryto Wisły w całej jej dostojności.

Lecz w XVII w. w dal się odsunęła, a w reszcie wody,
którą zostawiła za czasów księżnej,
młodzież w bitwy morskie się bawiła.
Spójrz ostatni raz na lwy co strzegą świątyni,
skręć w lewą stronę, nie oglądaj się za nimi,
Idź kroków czterdzieści, szukaj białej rzeźby,
którą artysta na cokole umieścił.

Tankred i Klorynda są tu przedstawieni.
W czasach wypraw krzyżowych żyć im dane było,
on rycerzem hiszpańskim, ona Saracenką,
miłość ich złączyła, wojna rozdzieliła.

Strzała z jego kołczanu jej serce przebiła.
Na pomniku napis w dwóch językach głosi:
„Giniesz śliczna Kloryndo...”

Zobacz na cokole jak to napisali Włosi:

_□____e□_____
18 20

Uczyń teraz pół obrotu i do dalszej wędrówki się gotuj.

Przed Twoim obliczem Dom Gotycki
pokazuje swoje remontowane lico.
Księżna Izabela wyobraźnię wielką miała,
każdą ścianę Domu inaczej nazwała.
Pamiętki wspaniałe tutaj zgromadziła,
wiele nad zbieraniem się utrudziła.

Dokumenty rodowe, księgi ręcznie pisane,
pamiątki sentymentalne i obrazy wspaniałe
onegdaj były tu oglądane.

Ucieczka z Egiptu i Dama z łasiczką każdemu są znane.
Obejdź tę budowle, kieruj się wskazówek zegara tropem.

Gdy dotrzesz do ściany Żółkiewskiego
podziwiał herby Polski i Litwy,
co dostojnością zachwycą niejednego.

Do tej ściany liście drzewa dotykają,
zwie się ono ____□_____ amerykański,

11

teraz wszyscy już je znają.
Obok zaś drzewo co nasiona ma w strąkach ukryte,
to katalpa, podziwiał - też znakomite.
Spójrz za nią ku ulicy Głębokiej,
co parku granice wyznacza.
Stoi tam brama na rzymskim łuku triumfalnym wzorowana,
na tę okoliczność Bramą _□_____ zwana.

13

Udaj się ścieżką co w lewo prowadzi,
na lewo spojrzeć nie zawadzi.
Tam pomiędzy dwoma klonami poidętko dla ptaków.
Na dróg rozstajach znów w lewą pójdz stronę,
lipową aleją niech prowadzą Twe nogi utrudzone.

Jeszcze przejdź mostek nad Głęboką ulicą
oraz drugi mniejszy,
a widok będzie jeszcze piękniejszy.
Twoim oczom ukaże się budowla wyglądu starożytnego,
to Dom Grecki, śmiało wejdź do niego.
Dawniej oranżeria, teraz Biblioteka,
zakończenie Questu tu Cię właśnie czeka.

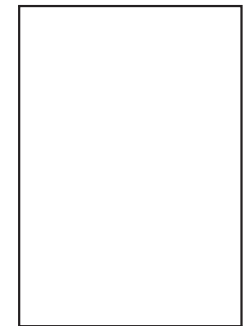
Dobierz litery, hasło z nich powstanie.
Przeczytaj je razem – masz już rozwiązanie.

											Ć	–
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21												

Odnajdź „strażnika” co w Bibliotece pracuje,
w nagrodę, za zadania wykonanie
specjalną pieczęć na karcie dostaniesz.
Kupon na loterię też - już się ciesz.

W księdze wypraw zostaw ślad,
bo to pamiątka na wiele lat.
Czyś Ty miejscowy, czy gościem wśród nas
pamięć o Tobie przetrwa przez czas.

Miejsce na pieczęć

Jeszcze w skrzynce zostaw dane
18 września 2011
na pikniku pod Biblioteką
nagrody będą losowane

ORGANIZATOR: Biblioteka Miejska w Puławach
PARTNER: Muzeum Czartoryskich w Puławach

Opracowanie tekstu: Hanna Lis, Elżbieta Skoczylas
Mapa i rysunki: Teresa Jankowska-Bis, Hanna Lis

